

LOKALE INCLUSIE AGENDA VN-VERDRAG HANDICAP 2024-2028

Cluster	Beleid
Auteur(s)	I.C. Lips
Datum	3 november 2023
Status	Definitief

23-0137674 ***23-0137674***

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Uitgangspunt: handicap verminderen en vanzelfsprekend meedoen	4
1.2 Doelgroep	5
1.3 Participatietraject	5
1.4 Financiering	5
1.5 Leeswijzer	5
2. Beleidskader Gemeente Westland	6
3. Databedreven werken	6
4. Onderwijs en Ontwikkeling	7
4.1 Inclusief onderwijsbeleid	7
4.2 Toegankelijke schoolgebouwen	8
4.3 Kinderen met een verstandelijke beperking naar de basisschool	8
5. Thuis en in de Buurt	8
5.1 Keurmerk drempelvrij Westland	8
5.2 App Ongehinderd	9
5.3 Meldingen openbare ruimte	9
5.4 'Programma van standaarden Verkeerskundig Ontwerp'	9
5.5 Buurtschouw met Platform Gehandicapten Westland	9
5.6 Afweging toegankelijkheid bij nieuwbouw en (her)inrichting openbare ruimte	9
5.7 Fietssluisen beter doorgankelijk maken	10
5.8 Inclusieve speelplekken in dorpen en buurten	10
5.9 Vervanging ondergrondse containers: beter toegankelijk	10
5.10 Ondersteuning bij wooninitiatieven	10
5.11 Toegankelijke oversteekplaatsen voor inwoners met een visuele beperking	11
5.12 Woonvoorzieningen in woongroep behouden bij vertrek bewoner met indicatie	11
6. Werk en Inkomen	12
6.1 Patijnenburg: van beschut werk naar in dienst bij een werkgever	12
6.2 Inkoopbeleid: Social Return on Investment (SROI)	12
6.3 Individuele Plaatsing en Steun voor mensen met een psychische kwetsbaarheid	13
6.4 Begeleiding van onderwijs naar dagbesteding of werk	13
7. Vrije Tijd	13
7.1 Sporten en bewegen	13
7.2 Activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking	14
7.3 Ongehinderde Horeca	14
7.4 Trouwlocaties in beheer van de gemeente toegankelijk	14
7.5 Strandweg in Ter Heijde en Vlugtenburg in 's-Gravenzande toegankelijk	15
7.6 Een overzicht en voldoende toegankelijke openbare toiletten	15
7.7 Evenementen beter laten voldoen aan toegankelijkheidscriteria	15
8. Vervoer	16
8.1 Rolbus en Plusbus	16
8.2 Tijdig informeren bij omleidingen	16
8.3 Regiotaxi	16
8.4 Handhaving gehandicaptenparkeerplaatsen	16
9. Welzijn, Gezondheid en Ondersteuning	17

BELEIDSNOTA

9.1	Toegankelijke zorg en ondersteuning Sociaal Domein dichtbij.....	17
9.2	Hulpzoeker Westland	17
9.3	Vitis Welzijn voor iedereen toegankelijk	17
9.4	Te ingewikkelde regelgeving	17
10.	Voorbeeldfunctie Gemeente Westland	17
10.1	Toegankelijke digitale dienstverlening en website	18
10.2	Toegankelijk stemmen bij verkiezingen	18
10.3	Direct Duidelijke Taal	18
10.4	Training herkennen en omgaan met mensen met een beperking	19
10.5	Communicatie en voorlichting samen met belangenorganisaties	19
11.	Uitvoering en Voortgang Inclusieagenda	20
11.1	Jaarlijkse evaluatie met belanghebbenden.....	20
11.2	Ondersteunen initiatieven belangenbehartigers en betrokken vrijwilligers	20

1. Inleiding

In 2016 is het VN verdrag voor mensen met een beperking geratificeerd. Per 1 januari 2017 zijn de rechten van inwoners met een beperking als een mensenrecht vastgelegd in de wet. Iedere gemeente is verplicht een lokale inclusieagenda op te stellen. Daarin staan concrete acties hoe de gemeente gaat werken aan inclusie.

Voorheen was de norm dat er aparte voorzieningen waren voor mensen met een beperking. Sinds de ratificatie van het VN verdrag is de norm; vanzelfsprekend meedoen met een beperking. Dit betekent dat voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen. Dit vraagt een omslag in denken. Zo zorgen we ervoor dat inwoners met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Uitvoering VN-verdrag in Westland

Gemeente Westland heeft tot nu toe nog geen inclusieagenda opgesteld. Wel doen we al veel aan het uitvoeren van het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Zo verstrekt de gemeente subsidie aan het Platform Gehandicapten Westland om op te komen voor mensen met een fysieke beperking. We werken samen met het Platform Gehandicapten Westland aan toegankelijkheid.

Bij het opstellen van deze inclusieagenda gaat het niet alleen om mensen met een fysieke beperking. Ook inwoners met een psychische of een verstandelijke beperking en inwoners die slechtziend of blind zijn, zijn onderdeel van deze agenda.

Met deze inclusieagenda laten we zien wat de gemeente Westland al doet, waar we aan werken en wat de agenda is voor de komende tijd.

1.1 Uitgangspunt: handicap verminderen en vanzelfsprekend meedoen

De inclusieagenda heeft het sociaal model als uitgangspunt:

In het Westland mag een beperking geen handicap zijn om mee te kunnen doen of je welkom te voelen. Als er geen handicaps zijn dan kan iemand met een beperking namelijk volwaardig meedoen aan de samenleving. Dan is er sprake van inclusie.

Een handicap is in dit geval de drempel die iemand met een beperking ervaart om mee te kunnen doen aan de samenleving. Het doel van de inclusieagenda is om steeds meer drempels weg te nemen, zodat mensen met een beperking steeds minder handicaps ervaren om mee te doen.

Doelen van de inclusieagenda:

- drempels wegnemen voor inwoners met een beperking. Dit zodat er minder belemmeringen worden ervaren om mee te doen aan het dagelijks leven.
- inwoners met een beperking kunnen zo zelfstandig meedoen aan de samenleving. Wat ze zelf kunnen, wil deze doelgroep ook zoveel mogelijk zelf doen. Het gaat dan om het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners met een beperking.

We nemen stapsgewijs passende maatregelen, zodat mensen met een beperking:

- Vrijelijk kunnen kiezen waar, met wie en hoe zij willen wonen en leven;
- De beschikking hebben over zorg- en dienstverlening die hen waar nodig ondersteunen in het participeren in de samenleving;
- De beschikking hebben over toegankelijk vervoer en fysieke aanpassingen in de omgeving voor iedereen met een beperking;

- Overal toegang hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en openbare ruimte.
- De mogelijkheid hebben om initiatief te nemen, waarbij zij vertrouwen en eigen regie krijgen. Dit initiatief zou vanuit de inclusieagenda gefaciliteerd kunnen worden.

1.2 Doelgroep

De doelgroep van de Lokale Inclusie Agenda bestaat uit mensen/inwoners met een beperking van alle leeftijden.

We maken daarbij onderscheid in de volgende beperkingen: fysieke beperking, psychische kwetsbaarheid, (licht) verstandelijke beperking, zintuiglijke beperking.

1.3 Participatietraject

Voor het opstellen van de inclusieagenda heeft de gemeente gesprekken gevoerd met de volgende belanghebbenden:

- het Platform Gehandicapten Westland (mensen met een fysieke beperking);
- het bestuur van de lokale afdeling SIEN/Kansplus (vertegenwoordigers van inwoners met een verstandelijke beperking);
- ervaringswerkers, vrijwilligers van de Herstelacademie GGZ Delfland en cliënten van het FACT-team GGZ Delfland (inwoners met een psychische kwetsbaarheid);
- deelnemers van het Oogcafé (inwoners met een visuele beperking).

De inbreng vanuit deze verschillende doelgroepen is verwerkt in de inclusieagenda. Zij hebben het concept ontvangen en de gelegenheid gekregen om hier op te reageren. De Adviesraad Sociaal Domein heeft een advies uitgebracht op de concept inclusieagenda.

1.4 Financiering

Het Rijk stelt geen aparte middelen beschikbaar aan gemeenten om uitvoering te geven aan het VN-Verdrag Handicap. De uitvoering van de inclusieagenda maakt integraal onderdeel uit van de gemeentelijke beleidskaders. De uitvoeringskosten hiervoor zijn tevens onderdeel van de verschillende begrotingsposten. Dat wil zeggen, dat de kosten uit het bestaande budget uit de begroting gefinancierd wordt.

1.5 Leeswijzer

In de inclusieagenda staat eerst wat het beleidskader is van de gemeente Westland voor de inclusieagenda. Hierna volgen hoofdstukken over de verschillende leefgebieden zoals aangegeven in de handreiking Lokale Inclusieagenda van de VNG:

1. Onderwijs en ontwikkeling
2. Thuis en in de buurt
3. Werk en inkomen
4. Vrije tijd
5. Welzijn, gezondheid en ondersteuning.

Per hoofdstuk staat aangegeven wat in het algemeen voor inwoners met een beperking belangrijk is om volwaardig mee te kunnen doen. Deze hoofdstukken hebben dezelfde indeling met de volgende hoofdpunten:

1. Wat goed gaat

Met wat goed gaat blijft de gemeente doorgaan.

2. Waar we aan werken

Hier is de gemeente mee bezig of dit is in ontwikkeling

3. Wat we willen verbeteren

Nieuwe activiteiten gericht op inclusie

Na de leefgebieden volgt een hoofdstuk over de voorbeeldfunctie van de gemeente zelf. Het laatste hoofdstuk gaat over de uitvoering en borging van deze inclusieagenda.

Deze inclusieagenda is opgesteld voor een periode van vier jaar. Jaarlijks evalueert de gemeente de voortgang van de uitvoering van de inclusieagenda met de belanghebbenden. Per jaar maakt de gemeente concrete afspraken voor de uitvoering van de concrete acties zoals benoemd in de inclusieagenda voor het aankomende jaar.

2. Beleidskader Gemeente Westland

Werken aan inclusie is werken aan preventie. Goede toegankelijke voorzieningen voor iedereen zorgen ervoor dat mensen met of zonder een beperking minder afhankelijk zijn. Ze hoeven daardoor minder gebruik te maken duurdere individuele voorzieningen.

Met de inclusieagenda werkt de gemeente aan de volgende opgave uit het Sociaal Beleidskader:

‘Goede basisvoorzieningen dragen bij aan de eigen kracht van inwoners om vraagstukken in het eigen leven zelf of met hulp van hun eigen netwerk op te kunnen lossen. Hiermee wordt een beroep op zwaardere hulp uitgesteld of voorkomen wat belangrijk is met een toenemende vergrijzing, kwetsbaren die langer thuis blijven wonen en de verdere digitalisering van de samenleving. Voorzieningen zijn gericht op participatie en versterken van het eigen netwerk, het bieden van lichte ondersteuning en het bieden van ontmoetingsplaatsen waarmee we investeren in de kwaliteit van leven, het kunnen meedoen, dagelijks functioneren, zingeving en verbinding met anderen.’

We werken aan de ambitie:

‘Zoveel mogelijk mensen kunnen op eigen- en/of samen-kracht participeren.’

Met de uitvoering van de inclusieagenda draagt de gemeente bij aan de volgende te behalen resultaten:

- Het versterken van de (economische) zelfredzaamheid van mensen met een beperking door ze zo zelfstandig mogelijk deel te laten nemen aan de samenleving;
- De sociale verbondenheid en het terugdringen van eenzaamheid door op een gelijkwaardige manier, zonder stigma om te gaan met mensen met een beperking.

3. Databedreven werken

Het ratificeren van het VN-verdrag voor mensen met een beperking is een langdurig proces. Het is onmogelijk om alles tegelijk aan te pakken. Dat is ook niet wat de verplichting tot het opstellen van een lokale inclusieagenda van de gemeente vraagt. Daarom maakt de gemeente samen met

inwoners met een beperking, keuzes en geven we samen prioriteit aan de uit te voeren acties. Om hier keuzes in te maken verzamelen we cijfers over het aantal inwoners met Wmo-producten (Rolstoel, vervoers- en woonvoorzieningen) per wijk of dorpskern. Op die manier krijgen we een beeld van waar de inwoners met een beperking meer vertegenwoordigd zijn dan in andere wijken of dorpskernen van de gemeente. Zo kan de gemeente prioriteit geven aan deze wijken en dorpskernen in het verbeteren van de toegankelijkheid.

4. Onderwijs en Ontwikkeling

Bij onderwijs en ontwikkeling gaat het er om dat inwoners met een beperking zich levenslang kunnen ontwikkelen. Denk daarbij aan toegankelijke schoolgebouwen, veilig naar school, een goede verbinding tussen zorg en onderwijs en opleidingsmogelijkheden voor volwassenen. In de gemeente Westland vormen de Lokale Educatie Agenda en het Integraal Huisvestingsplan de basis voor inclusie in het onderwijs.

4.1 Inclusief onderwijsbeleid

Eén van de speerpunten van de Lokale Educatie Agenda (LEA) is Inclusief Onderwijs. Uitgangspunt (Lokale Educatieve Agenda 2022-2025):

Kinderen kunnen, zo lang als dit verantwoord is en het toegevoegde waarde heeft, naar een reguliere school.

Aanpak:

- Regulier onderwijs verstevigen:
Doel is om kinderen met een lichte(re) problematiek en de daarbij behorende basis- en extra ondersteuning minder snel te laten uitstromen naar speciaal (basis) onderwijs.
- Voor de zwaardere problematiek zoekt de gemeente naar ondersteuningsmogelijkheden buiten het reguliere onderwijs. Dit sluit aan bij de ambitie van het samenwerkingsverband PO (Primaire Onderwijs). De komende jaren gaat de gemeente samen met het PO onderzoeken hoe we de route naar inclusie binnen het onderwijs verder vorm kunnen geven. Dit sluit aan bij de opdracht inclusief onderwijs vanuit het rijk.¹
- De zorgregisseurs van het Sociaal Kernteam zorgen op elke school in het Westland voor een verbindende schakel tussen Jeugdhulp en onderwijs. Dit zorgt er voor dat leerlingen zo vroeg mogelijk de nodige ondersteuning krijgen om verergering van problematiek te voorkomen.
- Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs (VO) Westland heeft als speerpunt 'Naar een inclusiever onderwijs: samenwerking regulier, speciaal & Jeugdhulp'. In hun plan 2022-2026 staat dat zij gaan onderzoeken hoe zij de kennis en kunde van het speciaal onderwijs op een effectieve manier kunnen inzetten in het reguliere onderwijs. Het doel hiervan is dat meer leerlingen in het reguliere onderwijs kunnen blijven en om leerlingen terug te plaatsen vanuit het speciaal naar het reguliere onderwijs. Daarnaast gaat het Samenwerkingsverband onderzoeken welke aanpassingen er nodig zijn voor leerlingen met fysieke beperkingen. (Ondersteuningsplan 2022-2026 Samenwerkingsverband Vo Westland)

4.2 Toegankelijke schoolgebouwen

In het Integraal Huisvestingsplan van de gemeente Westland (Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting Westland Een visie op de toekomst 2018-2027) staat de ambitie dat *‘Scholen zijn toegerust om kinderen met lichamelijke beperking te ontvangen.’*

Bij nieuwbouwprojecten in het algemeen is er aandacht voor toegankelijkheid. Dit werkt de gemeente verder uit tot concrete afspraken over toegankelijke schoolgebouwen voor leerlingen en/of ouders met een fysieke beperking.

4.3 Kinderen met een verstandelijke beperking naar de basisschool

Uitgangspunt van het passend onderwijs is dat kinderen met een verstandelijke beperking zo lang mogelijk gewoon op de basisschool bij hun in de buurt kunnen. Dit is goed voor hun ontwikkeling en voor het sociaal contact en de omgang met leeftijdsgenoten uit de buurt.

- De overgang naar het speciaal onderwijs vraagt om verbetering. SIEN/KansPlus signaleert dat kinderen met een verstandelijke beperking langdurig thuis komen te zitten als het niet meer mogelijk is om op de basisschool te blijven.
Doel is dat als regulier onderwijs niet meer passend is voor deze kwetsbare leerlingen, het mogelijk is voor het kind om snel door te stromen naar het speciaal onderwijs.
- Binnen Westland is in april 2021 de ‘Samen naar Schoolklas’ gestart op de Kameleon te 's Gravenzande. Op een Samen naar Schoolklas krijgen kinderen met een (ernstige) meervoudige beperking les in een reguliere basisschool. De kinderen krijgen les in hun eigen, speciaal aangepaste, lokaal. Ook bezoeken de kinderen, samen met een begeleider, de reguliere klassen van de school. Denk hierbij aan het meedoen van de muzikles of aansluiten bij de gymles. Andersom zijn de kinderen van de basisschool natuurlijk ook welkom in de Samen naar School klas om samen activiteiten uit te voeren. Zo leren kinderen met en zonder beperking van en met elkaar

Doel	Activiteit
Toegankelijke schoolgebouwen voor leerlingen met een fysieke beperking, zodat zij in het Westland naar school kunnen.	Toepassen richtlijnen toegankelijkheid volgens het Integraal Huisvesting Plan 2018-2027.

5. Thuis en in de Buurt

Bij thuis en in de buurt gaat het er om dat inwoners met een beperking kunnen wonen waar en hoe ze dat willen. Een toegankelijke openbare ruimte in de buurt is daarbij van belang. Denk aan het doen van de dagelijkse boodschappen, post via de brievenbus en het weggooien van afval in de ondergrondse containers. In Westland is er mede dankzij de inzet van het Platform Gehandicapten Westland veel aandacht voor het toegankelijk inrichten van de openbare ruimte. In dit hoofdstuk staat wat er al goed gaat en waar de gemeente aan werkt.

5.1 Keurmerk drempelvrij Westland

Sinds 2019 kent Westland, op initiatief van het Platform Gehandicapten Westland, het keurmerk Drempelvrij Westland. Dit keurmerk stimuleert de gemeente, ondernemers en uitbaters om gebouwen toegankelijk te maken voor mensen met een (fysieke) beperking. Het platform heeft de

11 kernen op toegankelijkheid gecontroleerd en wie voldeed aan de criteria heeft het keurmerk drempelvrij op de gevel hangen. Uit dit keurmerk drempelvrij is de app ongehinderd voortgekomen.

5.2 App Ongehinderd

Op de website 'Gemeente Westland | Ongehinderd' en in de app kunnen inwoners met een fysieke beperking informatie vinden over toegankelijke winkels, horeca, openbare gebouwen, wandelroutes, theater, museum en andere locaties en accommodaties. Hierin staat ook informatie of er een gehandicapten toilet aanwezig is als onderdeel van toegankelijkheid. De app heeft een positieve insteek, niet alleen wordt er gekeken naar wat beter kan, maar ook naar wat al mogelijk is.

Het Platform Gehandicapten Westland draagt er aan bij dat de app Ongehinderd actueel blijft.

5.3 Meldingen openbare ruimte

De meldingen openbare ruimte kunnen via een speciaal aanmeldformulier op de website bij de gemeente worden aangeleverd. De gemeente kan daarop binnen afzienbare tijd actie ondernemen. We willen deze mogelijkheid beter onder de aandacht brengen. Voor inwoners met een visuele beperking is dit niet toegankelijk. Zij kunnen telefonisch een melding doen. In een aantal dorpskernen loopt een pilot met een wijkmanager. Inwoners kunnen in deze kernen een melding doen bij de wijkmanager.

5.4 'Programma van standaarden Verkeerskundig Ontwerp'

Bij het inrichten van de openbare ruimte in het Westland houden we rekening met de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking. In het 'programma van standaarden verkeersontwerp' staat welke richtlijnen voor toegankelijkheid de gemeente Westland hanteert voor de openbare ruimte. Daarbij volgt de gemeente de richtlijnen toegankelijkheid van het CROW (Centrum voor de Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water en Wegenbouw en de Verkeerstechneik).

Op stoepen is het streven om bij puntversmallingen een minimale trottoirbreedte van 1,20 m te hanteren. Een puntversmalling is een versmalling van de stoep door een lantaarnpaal, een boom, verkeersbord, elektriciteitskastje, reclamebord, terras, etc. De CROW heeft een trottoirbreedte van 90 cm als uitgangspunt. In de praktijk is een breedte van 1,20 m niet altijd haalbaar bijvoorbeeld door smalle straten in historische centra of door grote bomen. Ook al voldoen de plannen aan de richtlijnen in de praktijk, het leidt soms toch tot ontoegankelijke situaties.

Actie: het blijft nodig om te toetsen of de locatie daadwerkelijk toegankelijk is.

5.5 Buurtschouw met Platform Gehandicapten Westland

Om de 5 jaar gaan we alle kernen schouwen op fysieke toegankelijkheid. Dit betekent dat de gemeente samen met het Platform Gehandicapten Westland twee keer per jaar een schouw organiseert. Ervaringsdeskundigen die zelf in die kern/wijk wonen dragen de route aan langs de knelpunten die zij in hun buurt ervaren. Bij de schouw is minimaal één beleidsmedewerker openbare ruimte aanwezig om de knelpunten te inventariseren.

5.6 Afweging toegankelijkheid bij nieuwbouw en (her)inrichting openbare ruimte

De gemeente maakt in de planvorming altijd een afweging over de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Een ontwikkelpunt hierbij is dat bij de toetsing vooraf gesproken is met een contactpersoon van het Platform Gehandicapten Westland en/of een contactpersoon van het Oogcafé. Het achteraf aanpassen van bestaande bouw en openbare ruimte brengt vaak meer

kosten met zich mee dan het inpassen in het ontwerp. Als we deze afweging vooraf maken, dan maken we slim gebruik van de ervaringskennis van mensen met een beperking. Dat werkt kostenbesparend.

5.7 Fietssluizen beter doorgankelijk maken

Tijdens de schouw in Naaldwijk zijn we meerdere fietssluizen tegengekomen die niet of moeilijk doorgankelijk zijn met een scootmobiel en/of rolstoel. Door hiervoor net als in andere gemeenten richtlijnen te hanteren kan de gemeente er voor zorgen, dat de fietssluizen wel doorgankelijk zijn. De gemeente maakt hierbij de afweging of hierdoor geen gevaarlijke situaties ontstaan. Is de afstand te groot, dan blijven fietsers er met een te grote snelheid doorheen fietsen.

5.8 Inclusieve speelplekken in dorpen en buurten

In het 'Beheerkader spelen 2023-2027' is inclusie één van de pijlers. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. De gemeente hanteert daarbij de 100-70-50 regel uit het landelijke samenspeelakkoord:

- Een kind moet zich 100% welkom voelen op een speelplek.
- De speelaanleidingen en toestellenplek moeten voor 70% toegankelijk zijn.
- Van de speelaanleidingen en toestellen moet 50% bespeelbaar zijn voor ieder kind en gericht zijn op het stimuleren van ontmoeting en samen spelen.

Bewoners met een beperking en ouders van kinderen met een beperking uit het dorp of de buurt van de speelplek kunnen hun ideeën en wensen over de inrichting van de speelplek aan de gemeente meegeven.

5.9 Vervanging ondergrondse containers: beter toegankelijk

Het Gehandicapten Platform liet tijdens een Schouw op 26 mei 2023 in Naaldwijk zien, dat de ondergrondse containers slecht toegankelijk zijn. Dit komt door de stoepranden. Daar waar ondergrondse containers achter elkaar staan is het moeilijk om er met een rolstoel of scootmobiel tussen te komen of er weer tussenuit. Om dit op te lossen is het advies van het Platform Gehandicapten om de ondergrondse containers naast elkaar te plaatsen.

De ondergrondse containers zijn verouderd. De komende jaren gaat de gemeente deze vervangen door nieuwe ondergrondse containers. In de nieuwe situatie houdt de gemeente rekening met de toegankelijkheid. De nieuwe ondergrondse containers type orac zijn bovendien beter geschikt voor mensen met een beperking.

5.10 Ondersteuning bij wooninitiatieven

SIEN/Kansplus behartigt de belangen van ouders en brussen (broers of zussen) die het initiatief nemen om zelf een woongroep op te zetten voor hun familie met een verstandelijke beperking. Met een Wlz-indicatie is een aangepaste woonvorm de enige mogelijkheid om niet levenslang in een instelling te hoeven wonen. Er zijn 5 woongroepen met initiatieven van inwoners voor mensen met een verstandelijke beperking opgezet.

De gemeente Westland werkt de komende jaren hard aan het realiseren van huisvesting voor alle doelgroepen in kwetsbare posities. Zoals mensen met een verstandelijke beperking, met dementie of met psychisch en psychosociale problemen. Er zijn naast bewonersinitiatieven verschillende zorgorganisaties en woningbouwcorporaties die woongroepen opzetten in onze kernen. De gemeente ondersteunt en faciliteert deze wooninitiatieven. Het gaat om diverse woongroepen

zoals bijvoorbeeld kleinschalig- en begeleid wonen. De woon- en ondersteuningsbehoeften van deze doelgroep vergt goede samenwerking tussen wonen en zorg.

In het lokaal woonzorgbeleid van de gemeente is de woonbehoefte van de kwetsbare doelgroepen en de uitvoeringsmaatregelen om de behoefte in te vullen opgenomen. De acties richten zich onder andere op het toevoegen van levensloopbestendige woningen, het ontwikkelen van nieuwe woonvormen (bijvoorbeeld hofjeswoningen en groepswoningen) en het uitbreiden van vastgoed. Tot slot brengt de gemeente bij nieuwe woningbouwplannen woonconcepten in voor kwetsbare doelgroepen waar zij kansen ziet.

Het doel is om voor al onze kwetsbare inwoners een thuis te realiseren waar zij prettig kunnen wonen.

5.11 Toegankelijke oversteekplaatsen voor inwoners met een visuele beperking

Inwoners met een visuele beperking die elkaar ontmoeten bij het Oogcafé vertelden dat het voor hen in hun buurt niet mogelijk is om veilig over te steken. Hun ervaring is dat er met herinrichting van de openbare ruimte zebrapaden en stoepen verdwijnen. Dit maakt het lastig voor slechtzienden om zich te oriënteren. Er zijn ook steeds minder voor een blindengeleidehond herkenbare oversteekplaatsen.

In het 'Programma van standaarden Verkeerskundig Ontwerp' staat dat de gemeente standaard geleidelijntegels en noppentegels aanlegt bij de aanleg van mindervalide opritten. De gemeente gaat de aanvragen van inwoners met een visuele beperking inventariseren. Waar binnen het bestaande budget kleine aanpassingen mogelijk zijn om de buurt toegankelijk te maken van inwoners met een visuele beperking voert de gemeente dit uit.

5.12 Woonvoorzieningen in woongroep behouden bij vertrek bewoner met indicatie

Signaal SIEN/Kansplus:

De gemeente laat woonaanpassingen verwijderen in een woning van een woongroep die voor meerdere bewoners nodig zijn. Dit probleem ontstaat alleen als een woonaanpassing in bruikleen is verstrekt, zoals een traplift. De andere woningaanpassingen hoeft de woongroep bij het vertrek van de bewoner waarvoor de woningaanpassing is aangevraagd niet te verwijderen. (artikel 2.3.7 lid 3 Wmo 2015)

Het is volgens de wet (artikel 1.2.1 Wmo 2015) niet mogelijk om een woonaanpassing in bruikleen aan meerdere cliënten toe te kennen. Een beschikking voor een maatwerkvoorziening moet zijn afgestemd op de persoonskenmerken en beperkingen van één persoon.

Bij vertrek van de bewoner met de Wmo-indicatie voor een traplift doen we wat er binnen de wetgeving mogelijk is. Dit doen we door eerst te kijken of er een andere bewoner in de woongroep is die in aanmerking komt voor de woonaanpassing. Zo voorkomen we dat de aanbieder een woonaanpassing zoals een traplift onnodig moet verwijderen en opnieuw installeren. Door tijdig voor één van de andere bewoners een aanvraag te doen kan de woonaanpassing behouden blijven.

Doel	Activiteit
Toegankelijk maken openbare ruimte alle dorpskernen / woonplaatsen	2x per jaar een schouw met het Platform Gehandicapten om de belangrijkste knelpunten te inventariseren
Toegankelijke nieuwbouw / (her)inrichting openbare ruimte	Bij nieuwbouw en (her)inrichting van de openbare ruimte betreft te gemeente vooraf het Platform Gehandicapten Westland en/of een contactpersoon van het Oogcafé bij de planvorming.
Toegankelijke speeltuinen	We onderzoeken in welke buurten kinderen t/m 14 jaar met een beperking wonen, om deze met prioriteit toegankelijk te maken.
Toegankelijke en veilige oversteekplaatsen voor inwoners met een visuele beperking in de eigen buurt	Op verzoek brengt de gemeente waar mogelijk kleine aanpassingen aan voor slechtzienden, zodat zij zelfstandig hun huis uit kunnen.
Behoud woonvoorzieningen nodig voor meerdere bewoners in een woongroep	Woonaanpassingen behouden totdat een nieuwe indicatie is verstrekt.

6. Werk en Inkomen

Bij werk en inkomen gaat het er om dat inwoners met een beperking van maatschappelijke betekenis kunnen zijn. Het gaat dan niet alleen om betaald werk, maar ook om het kunnen doen van vrijwilligerswerk of het leveren van een tegenprestatie voor het recht op een uitkering. De gemeente werkt samen met Patijnenburg om voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en een arbeidsbeperking passend werk te vinden. In een gesprek tussen de gemeente, Door SIEN/Kansplus en inwoners met een psychische kwetsbaarheid is een aantal verbeterpunten benoemd om de kans op werk voor deze doelgroepen te vergroten.

6.1 Patijnenburg: van beschut werk naar in dienst bij een werkgever

In het Westland is Patijnenburg de uitvoerende organisatie die in opdracht van de gemeente inwoners met een arbeidsbeperking begeleidt naar zo regulier mogelijk werk. De werkwijze bij Patijnenburg richt zich op het vergroten van het arbeidsvermogen. Voor mensen met een beperking die dat nodig hebben, is er een beschutte werkplek bij Patijnenburg. De werkplaatsen bij Patijnenburg zijn zodanig ingericht dat mensen zich stapsgewijs kunnen ontwikkelen van eenvoudig werk naar het zelfstandig uitvoeren van complexere taken en werkzaamheden in de buitendienst (groenvoorziening, schoonmaak). Het streven is dat iemand met een beperking, zo nodig met begeleiding, bij een werkgever in dienst kan.

6.2 Inkoopbeleid: Social Return on Investment (SROI)

In haar huidige inkoopbeleid heeft de gemeente de ambitie uitgesproken om arbeidsmogelijkheden te stimuleren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij het opstellen van de aanbestedingsdocumenten kijkt de gemeente daarom in hoeverre de aanbesteding geschikt is voor de inzet van werkzoekenden, stagiaires of mensen met een arbeidsbeperking (Social Return on Investment - SROI). Zo bevorderen we de regionale werkgelegenheid en helpen werkzoekenden en leerlingen aan een werkplek.

Patijnenburg is in samenwerking met afdeling inkoop van de gemeente in 2019 gestart met SROI. Patijnenburg realiseert hiermee leer- en/of werkplekken voor inwoners met een afstand tot de

arbeidsmarkt. De sociale, maatschappelijke en economische ontwikkeling wordt hierdoor versterkt. Voor het toekennen van waarde aan de diverse vormen van SROI-inzet en de verdere spelregels is een zogenaamd SROI-protocol opgesteld. Dit gebruikt de gemeente als onderdeel van de aanbestedingsdocumenten. Na gunning van de opdracht adviseert, ondersteunt en monitort Patijnenburg bij het realiseren van de SROI-verplichting door de gegunde ondernemer.

6.3 Individuele Plaatsing en Steun voor mensen met een psychische kwetsbaarheid

Voor mensen met een psychische beperking is het moeilijk om werk te vinden. Een stigma, angst voor bedrijfsrisico's en ingewikkelde regelgeving voor een gesubsidieerde baan schrikt een werkgever af. Als het niet lukt om betaald werk te vinden, dan betekent dit ook dat het inkomen te laag is om deel te kunnen nemen aan activiteiten en om lid te zijn van een sportvereniging.

Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, is er de mogelijkheid om via Individuele Plaatsing en Steun te re-integreren naar betaald werk. Als dit passend is dan bestaat hierbij de mogelijkheid van een laagdrempelige werkplek. GGZ-Delfland en Patijnenburg werken hierin samen. GGZ-Delfland begeleidt de medewerker en werkgever. Patijnenburg doet de acquisitie van een passende functie en werkplek.

De gemeente Westland biedt financiële regelingen waar mensen met een uitkering gebruik van kunnen maken. Zo kunnen zij gratis aan activiteiten deelnemen. Door hier voldoende bekendheid aan te geven, kunnen mensen met een psychische beperking met een laag inkomen hier gebruik van maken. De gemeente zorgt er voor dat ze hier zonder stigma gebruik van kunnen maken doordat andere deelnemers aan de activiteit niet kunnen zien dat zij gratis deelnemen.

6.4 Begeleiding van onderwijs naar dagbesteding of werk

SIEN/KansPlus signaleert dat jongeren met een verstandelijke beperking na het afronden van de praktijkschool thuis komen te zitten. Als jongeren met een verstandelijke beperking van school gaan, stopt de begeleiding. De gemeente en Patijnenburg kunnen de begeleiding naar dagbesteding of werk bij Patijnenburg direct na school voortzetten. Dit kan door op school al het contact te leggen met jongeren met een lichte verstandelijke beperking. Daarbij wordt gekeken welk niveau ze aankunnen.

Doel	Activiteit
Jongeren met een verstandelijke beperking zitten zo kort mogelijk thuis na het afronden van school.	Begeleiding van onderwijs naar dagbesteding of werk.

7. Vrije Tijd

Doen wat je wilt is voor mensen met een beperking niet altijd vanzelfsprekend. Volwaardig mee kunnen doen betekent dat inwoners met een beperking net als iedereen moeten kunnen sporten, bewegen, meedoen aan culturele activiteiten en evenementen, uit eten gaan en een dagje naar het strand. In de gemeente Westland is veel aandacht voor inclusiviteit binnen deze activiteiten. Onbeperkt kunnen deelnemen aan evenementen en voldoende zwemcapaciteit vinden belangenorganisaties hierbij nog een aandachtspunt. Hierover kunt u meer lezen in dit hoofdstuk

7.1 Sporten en bewegen

Beweegcoach

Mensen met een beperking die willen sporten kunnen zich aanmelden bij de beweegcoach. De beweegcoach helpt mensen met een beperking (lichamelijk, zintuigelijk, verstandelijk, psychisch en/of vorm van autisme) om de weg te vinden naar een geschikte en passende sport- of beweegactiviteit. De beweegcoach ondersteunt mensen niet alleen in het sporten en bewegen, maar begeleidt mensen ook op de vereniging en regelt vervoer indien nodig.

Sportakkoord 2.0: 'een groter bereik'

In 2023 is een nieuwe sportakkoord 2.0. opgesteld. In het sportakkoord 2.0 staan drie ambities. Ambitie 2 is 'Een groter bereik'. Met deze ambitie wil de gemeente Westland sport voor alle Westlanders toegankelijk en betaalbaar maken met aandacht voor kwetsbare doelgroepen. De gemeente gaat voorzieningen treffen om de toegankelijkheid en betaalbaarheid van sportaanbieders te vergroten. Dit doet de gemeente o.a. door de samenwerking tussen sportaanbieders en zorg- en welzijnsorganisaties te vergroten.

De gemeente verstrekt subsidie aan sportorganisaties die (sport)activiteiten organiseren voor kwetsbare doelgroepen. In de gemeente Westland zijn veel sportverenigingen met G-teams. Er zijn zwemlessen, zodat kinderen met een beperking kunnen zwemmen. Toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen is een onderdeel van de aanbesteding voor de zwembaden.

Intentieverklaring Inclusief Sporten en Bewegen Haaglanden

Voor inwoners met een beperking is het niet altijd mogelijk om voldoende deelnemers te vinden voor aangepaste sportactiviteiten op lokaal niveau. Om te kunnen sporten zijn zij aangewezen op regionaal sportaanbod. Daarom werkt de gemeente sinds juni 2019 regionaal samen binnen de intentieverklaring 'Inclusief Sporten en Bewegen Haaglanden'. Deze intentieverklaring richt zich specifiek op regionale samenwerking op het gebied van sporten en bewegen voor mensen met een beperking. De ambitie is de mismatch tussen de behoeften van de doelgroep en het sport- en beweegaanbod in Haaglanden op te lossen. Vanuit deze verklaring is het beweegaanbod van alle gemeenten in Haaglanden digitaal beschikbaar gemaakt op www.unieksporten.nl.

7.2 Activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking

Er zijn in het Westland verschillende activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking.

Myosotis Westland

Dit is een organisatie die vrijetijds- en vormingsactiviteiten voor mensen met een verstandelijke beperking organiseert en begeleidt. Er zijn 200 vrijwilligers actief.

Puur! Cultuur Westland

Voor kinderen, tieners en (jong)volwassenen met een verstandelijke beperking, gedragsstoornis of ontwikkelstoornis biedt het Cultuur Web Puur! Cultuur met activiteiten in theater, dans, muziek en beeldende kunst.

7.3 Ongehinderde Horeca

In de app Ongehinderd is informatie te vinden over welke horecagelegenheden toegankelijk zijn voor mensen met een fysieke beperking. Dat is ook vanuit economisch oogpunt van belang. De app Ongehinderd stimuleert ondernemers om hun locatie toegankelijk te maken. Een café, restaurant, hotel of camping die toegankelijk is voor mensen met een beperking ontvangt meer klanten. Hiervan hebben niet alleen onze inwoners profijt, het maakt onze gemeente ook aantrekkelijker voor toeristen met een beperking.

7.4 Trouwlocaties in beheer van de gemeente toegankelijk

Veel toeristische trekpleisters binnen onze gemeente doen ook dienst als trouwlocatie. Tegenwoordig kan elke locatie dienen als trouwlocatie, dus ook bijvoorbeeld de achtertuin van inwoners. Dat maakt sturen op toegankelijkheid voor die locaties voor de gemeente lastig. De trouwlocaties die de gemeente in beheer heeft voldoen in ieder geval aan de eisen. Wij willen dat populaire trouwlocaties ieder geval toegankelijk zijn. Indien dit niet het geval is dan kijken we wat er nodig en mogelijk is om de trouwlocatie toegankelijk te maken.

7.5 Strandweg in Ter Heijde en Vlughtenburg in 's-Gravenzande toegankelijk

Bij deze twee strandopgangen zijn extra faciliteiten aanwezig om mensen met een (fysieke) beperking te voorzien van een aangename dag op het strand, zoals een invalidetoilet, de strandrups en de strand-rolstoelen (Wombat/Jutter). Niet alle faciliteiten zijn elke dag beschikbaar, dit heeft te maken met het seizoen en weersomstandigheden. Zo kan iedereen genieten van het Westlandse strand!

7.6 Een overzicht en voldoende toegankelijke openbare toiletten

Volgens MKB Westland stellen steeds meer lokale ondernemers een toiletvoorziening beschikbaar. De gemeente heeft enkele openbare toiletten gerealiseerd bij de Biesieklette in Naaldwijk en op het Graaf Florisplein in 's-Gravenzande. Samen met Platform Gehandicapten Westland, MKB Westland en de Maag Lever Darm Stichting blijven we erop toezien dat er voldoende openbare toiletten zijn in het Westland. Het Platform Gehandicapten Westland heeft een overzicht gemaakt met alle openbare toiletten in het Westland, zodat Westlanders met hoge nood deze ook weten te vinden.

De gemeente publiceert de locaties van de openbare toiletten op de gemeentelijke website: [overzicht openbare toiletten](#). De gemeente houdt deze informatie actueel in overleg met het Platform Gehandicapten Westland.

Voorheen maakte het Platform Gehandicapten gebruik van de app HogeNood Deze houdt een ranking bij van de gemeenten met een abonnement op deze app. Het Platform Gehandicapten en de gemeente hebben er voor gekozen om gebruik te maken van de app Ongehinderd. Dit omdat hierin ook informatie te vinden is over de aanwezigheid van een invalidetoilet en een eigen overzicht.

7.7 Evenementen beter laten voldoen aan toegankelijkheidscriteria

Het uitgangspunt van de gemeente Westland is dat elk evenement bereikbaar is voor iedereen. Iedereen kan hier op een gelijkwaardige wijze aan deelnemen. Dit geldt dus ook voor personen met een beperking.

In het evenementenbeleid van de gemeente staat daarom dat een organisator aan onderstaande punten aandacht dient te besteden:

- alle onderdelen van het evenement zijn bereikbaar met een rolstoel;
- de looproutes op het evenement zijn voldoende breed (nooit smaller dan 90 cm);
- drempels in de looproutes zijn niet te hoog;
- hellingen en opritten zijn voldoende flauw;
- (indien van toepassing) rolstoelgebruikers hebben vanaf de bezoekersplaatsen die voor hen bestemd zijn goed zicht op het evenement;
- tijdelijke bouwwerken tijdens het evenement zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers;
- er is een rolstoeltoegankelijk toilet beschikbaar.

In de praktijk blijkt dat organisatoren van evenementen niet altijd met deze toegankelijkheidscriteria rekening houden. Het Platform Gehandicapten verkent het evenemententerrein als zij zien dat er een evenement is. Zij geven de organiserende partij advies over het toegankelijk maken van het evenement. Het is niet altijd mogelijk om dit nog aan te passen. In dat geval vraagt het Platform om hier in het volgende jaar rekening mee te houden als het voornemen is om het evenement weer te organiseren.

8. Vervoer

Jezelf kunnen verplaatsen. Daar gaat het om bij toegankelijk vervoer. In de gemeente Westland is de ervaring van inwoners in een rolstoel en/of scootmobiel dat het reizen met het openbaar vervoer nauwelijks mogelijk is. Zij wagen zich hier niet aan. Het grootste deel van de bushaltes is wel aangepast, maar dit biedt onvoldoende zekerheid dat iemand in een rolstoel op diens plaats van bestemming komt. Een goede vervoersvoorziening is daarom des te belangrijker.

Voor inwoners die blind of slechtziend zijn is het openbaar vervoer de enige manier naast zich ter voet verplaatsen om zelfstandig te kunnen reizen.

8.1 Rolbus en Plusbus

Voor inwoners met een scootmobiel of rolstoel is er de mogelijkheid om gebruik te maken van de rolbus van het Platform Gehandicapten Westland. De Plusbus is voor senioren die slecht ter been zijn of inwoners die zonder rolstoel kunnen instappen en deze mee kunnen nemen.

8.2 Tijdig informeren bij omleidingen

De gemeente informeert het Platform Gehandicapten iedere vrijdag over omleidingen in de week erna. Dit geeft het Platform door aan alle vrijwilligers, zodat zij op tijd hun achterban kunnen inlichten en inwoners niet voor verrassingen komen te staan.

8.3 Regiotaxi

De ervaringen met de regiotaxi zijn niet altijd even goed. Mensen komen te laat of worden te vroeg weer opgehaald. Of de regiotaxi komt helemaal niet opdagen. De onzekerheid die dit met zich meebrengt weerhoudt inwoners om van deze voorziening gebruik te maken. De kwaliteit van de Regiotaxi blijft daarom een aandachtspunt.

8.4 Handhaving gehandicaptenparkeerplaatsen

Voor mensen met een fysieke beperking is het van belang dat de gehandicaptenparkeerplaatsen niet bezet zijn door inwoners zonder gehandicaptenparkeerkaart. Op het onrechtmatig parkeren op een gehandicaptenparkeerplaats bestaat niet voor niets een fikse boete. Door hier regelmatig op te handhaven kan de gemeente er voor zorgen dat dit niet ongestraft kan of inwoners er misbruik van maken door een gehandicaptenkaart te lenen. Hiermee geef je als gemeente een duidelijk signaal af dat dit niet acceptabel is. We zetten in op communicatie waarbij we inwoners informeren over het belang van het vrijhouden van de parkeerplaats voor mensen met een gehandicaptenparkeerkaart en de boete bij overtreding. Dit doen we, indien nodig, in combinatie met handhaving.

Doel	Activiteit
Gehandicaptenparkeerplaatsen blijven vrij voor inwoners met een gehandicaptenparkeerkaart.	Communicatie en handhaven op parkeren op de gehandicaptenparkeerkaart zonder of met een geleende gehandicaptenparkeerkaart.

9. Welzijn, Gezondheid en Ondersteuning

Voor inclusie van inwoners met een beperking is het nodig dat er ondersteuning dichtbij is. Voor sociale contacten en ontmoeting, gezondheidszorg en een gezonde leefstijl. In Westland kan iedereen dichtbij huis aankloppen met vragen of voor hulp bij de hulpinformatiepunten van Vitis. In het kort staat beschreven op welke manier de gemeente er voor zorgt dat mensen met een beperking de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben. Een drempel is de ingewikkeldheid van de dienstverlening. Dit zorgt voor veel stress bij mensen met een psychische kwetsbaarheid. Hun ervaringen en suggesties staan in dit hoofdstuk beschreven om hier de nodige aandacht op te vestigen.

9.1 Toegankelijke zorg en ondersteuning Sociaal Domein dichtbij

Inwoners met een hulpvraag kunnen rekenen op passende zorg, welzijn en ondersteuning, wanneer nodig. Daarnaast zet de gemeente zich met de opgaven jeugd, gezondheidsbeleid en zorg en veiligheid ook in voor een gezonde leefomgeving waar jonge Westlanders kansrijk en veilig kunnen opgroeien, ook als zij een beperking hebben.

9.2 Hulpzoeker Westland

Om inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben zo veel mogelijk wegwijs te maken naar de juiste voorzieningen die er zijn, is er de website Hulpzoekerwestland.nl. Juist voor mensen met een beperking is het belangrijk dat ook zij de informatie op de website kunnen vinden waar ze naar op zoek zijn. De Hulpzoeker is getest op toegankelijkheid. Dit leverde nog een aantal ontwikkelpunten op die zijn opgepakt en we blijven monitoren..

9.3 Vitis Welzijn voor iedereen toegankelijk

Vitis Welzijn vervult een belangrijke rol voor ontmoeting en sociale contacten. In elke woonplaats/dorpskern is een locatie die toegankelijk is voor inwoners met een beperking. De meeste activiteiten zijn toegankelijk en er zijn speciale activiteiten voor inwoners met een beperking.

9.4 Te ingewikkelde regelgeving

Naast de belemmering om betaald werk te vinden kwam in het gesprek op 6 juli 2023 met inwoners met een psychische kwetsbaarheid naar voren dat de ingewikkelde regelgeving hen belemmert om van zorg en ondersteuning van de gemeente gebruik te maken.

Dienstverlening verbeteren voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

De gemeente kijkt op welke manier we de dienstverlening voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid kunnen verbeteren, zodat ze laagdrempelig van de nodige zorg en ondersteuning gebruik kunnen maken.

Doel	Activiteit
Laagdrempelige aanvraag zorg en ondersteuning van de gemeente voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid	Het met inbreng vanuit de doelgroep verbeteren van de toegang en dienstverlening aan inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

10. Voorbeeldfunctie Gemeente Westland

De gemeente Westland vervult een belangrijke voorbeeldfunctie als het gaat om de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Voor het vervullen van een voorbeeldfunctie is het belangrijk dat we als gemeente laten zien wat we doen, zodat iedereen mee kan doen. De gemeente vervult tevens een voorbeeldfunctie door de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Informatie moet voor iedereen toegankelijk zijn. Dit doet de gemeente met een toegankelijke digitale dienstverlening en informatie in begrijpelijke taal. In dit hoofdstuk staat wat de gemeente doet en wil doen om dit te bereiken.

10.1 Toegankelijke digitale dienstverlening en website

De wet digitale toegankelijkheid schrijft voor dat de gemeente voor alle websites en apps een toegankelijkheidsverklaring moet opstellen. In het register van toegankelijkheidsverklaringen staan de toegankelijkheidsverklaringen met de status van de website en/of app. Er is een nieuwe verbeterde website van de Gemeente Westland. De gemeentelijke website heeft status B, een goede score. De gemeente heeft alleen niet voor een voorleesfunctie gekozen, omdat inwoners die slechtziend zijn een device hebben die deze spraakfunctie beter kan vervullen dan de voorleesfunctie op de website. Tijdens het gesprek met inwoners met een visuele beperking die deelnamen aan het Oogcafé op 30 augustus werd verteld, dat websites voor hen wel toegankelijk zijn. Het kost hen echter veel tijd en inspanning om informatie te vinden op de gemeentelijke websites. Dit maakt voor hen een toegankelijke persoonlijke dienstverlening van de gemeente wel des te belangrijker.

10.2 Toegankelijk stemmen bij verkiezingen

De gemeente zorgt er voor dat iedere stemgerechtigde mee kan doen aan de verkiezingen.

Toegankelijkheid stemlokalen

Per 1 januari 2019 is de kieswet gewijzigd en moeten alle stemlokalen fysiek toegankelijk zijn. Het projectteam verkiezingen betreft regelmatig ervaringsdeskundigen van het Platform Gehandicapt en bij de organisatie van de verkiezingen. Dit moeten zij zeker blijven doen. Op deze manier waarborgen we de toegankelijkheid.

Zelfstandig stemmen inwoners met een visuele beperking

Om te kunnen stemmen moeten mensen met een visuele beperking zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen. Dit kan met een stemmal met audio-ondersteuning door middel van de soundbox. Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 beschikte de gemeente over een stemmal met soundbox op het stembureau in het gemeentehuis. De gemeente regelt ook het vervoer naar en van het gemeentehuis. Na deze proef is dit bij de provinciale statenverkiezingen en waterschapsverkiezingen in maart 2023 voortgezet. De deelnemers van het Oogcafé zijn er positief over dat de gemeente deze mogelijkheid biedt. Ze vragen om een goede communicatie, zodat inwoners met een visuele beperking bekend zijn met de mogelijkheid om zelf te stemmen.

10.3 Direct Duidelijke Taal

Eind 2020 heeft Westland zich aangesloten bij de Direct Duidelijk campagne. Het streven is dat alle informatie die de gemeente verstrekt voor iedereen duidelijk en begrijpelijk is. Het standaard taalgebruik is op B1-niveau. De ambtenaren volgen een training om in eenvoudige taal te communiceren. De gemeente past alle standaardbrieven aan inwoners aan, zodat ze duidelijk en goed leesbaar zijn. Een verbeterpunt waar we aan werken is het vereenvoudigen van het taalgebruik in de Wmo-beschikkingen.

Duidelijke taal is voor alle Westlanders van belang. Doel is ambtelijk taalgebruik om te zetten naar begrijpelijke taal voor iedereen.

10.4 Training herkennen en omgaan met mensen met een beperking

Bij de dienstverlening van de gemeente bieden we voor iedereen toegankelijke dienstverlening. De baliemedewerkers houden zo veel mogelijk rekening met mensen met een beperking. Als iemand slechthorend is dan staat een medewerker de inwoner in een stilteruimte te woord. We roepen een nummer om als er geen reactie komt, omdat iemand niet kan zien. Dat dit nog niet altijd goed gaat blijkt uit een aantal ervaringen van de deelnemers van het Oogcafé bij het aanvragen van een nieuw paspoort, ID of het doorgeven van een verhuizing.

De gemeente is bezig om de dienstverlening voor mensen met een beperking verder te verbeteren. Daarbij maken we gebruik van hun ervaringskennis. We kijken wat we kunnen verbeteren in de fysieke inrichting bij de balie in het gemeentehuis aan de Verdilaan. We kijken welke technische mogelijkheden er zijn en zoeken naar oplossingen die we kunnen toepassen. We zijn bezig om bij het digitaal maken van een afspraak de mogelijkheid te bieden om vooraf aan te geven of we met een beperking rekening moeten houden, zodat we vooraf alvast kunnen kijken wat er nodig is om iemand met een beperking ook goed van dienst te kunnen zijn.

Bij schuldhelpverlening traint de gemeente medewerkers in het herkennen en leren omgaan met inwoners met een lichte verstandelijke beperking. Als dat nodig is spreken consultants bij inwoners thuis af.

Zowel voor de medewerker die in contact komt met inwoners met een beperking als voor de inwoner zelf, is het prettig als de beperking wordt herkend om te weten hoe hiermee om te gaan. Daarom neemt de gemeente trainingen hoe om te gaan met inwoners met een fysieke, zintuigelijke, psychische, verstandelijke beperking en dementie standaard op in het jaarlijkse trainingsprogramma. De gemeente traint alle medewerkers die voor een gemeentelijke dienstverlening in contact komen met inwoners.

10.5 Communicatie en voorlichting samen met belangenorganisaties

Het wegnemen van handicaps voor inwoners met een beperking begint bij bewustwording. Als je zelf geen beperking hebt, dan sta je er niet bij stil wat de impact is voor mensen met een beperking. Zo kan het zijn dat je onbedoeld je fiets op een blindengeleidelijn zet, je denkt de auto wel even op de stoep te kunnen parkeren of je vermijdt je buurvrouw na een opname in een psychiatrische instelling. Of je organiseert een bijeenkomst op een locatie waar je collega met een rolstoel niet in kan. De gemeente kan de openbare ruimte nog zo toegankelijk inrichten of nog zo veel gehandicaptenparkeerplaatsen aanleggen. Het zit vaak in het onbewuste gedrag dat maakt dat mensen met een beperking handicaps ervaren om volwaardig mee te kunnen doen. Dit blijkt ook uit de gesprekken met mensen met een beperking gehouden in mei t/m augustus 2023 bij het opstellen van deze inclusieagenda.

Bij wat er mogelijk is binnen de bestaande communicatiemiddelen maken we duidelijk wat de gemeente doet in het kader van de inclusieagenda. We laten hiermee zien welke voorbeeldfunctie we hierin vervullen. We communiceren in onze media over activiteiten die belangenorganisaties organiseren om het bereik en effect hiervan te vergroten.

Doel	Activiteit
De dienstverlening van de gemeente is toegankelijk voor inwoners met een beperking	Een training herkennen van en omgaan met inwoners met een beperking opnemen in het scholingsprogramma van medewerkers die in contact komen met inwoners.
Het goede voorbeeld geven en uitdragen dat iedereen mee kan doen. Inwoners en maatschappelijk partners te stimuleren om hierin het goede voorbeeld van de gemeente te volgen.	Met de belangenorganisaties maken we afspraken over het gezamenlijk communiceren van activiteiten uit de lokale inclusie agenda.

11. Uitvoering en Voortgang Inclusieagenda

De inclusieagenda is een document waarin staat wat er in de gemeente goed gaat, waar we aan werken en wat we willen verbeteren in de komende jaren om mensen met een beperking op een zo volwaardig mogelijke manier mee te laten doen in Westland.

Om er voor te zorgen, dat de gemeente Westland de inclusieagenda daadwerkelijk uitvoert is het belangrijk om de inclusieagenda jaarlijks terug te laten komen en een uitvoeringsplan op te stellen met concrete afspraken voor het komende jaar.

11.1 Jaarlijkse evaluatie met belanghebbenden

Dit doen we door jaarlijks een planning te maken voor de schouwen met het Platform Gehandicapten en door verbeterpunten op te halen. We evalueren de inclusieagenda jaarlijks met belanghebbenden en de Adviesraad Sociaal Domein Westland.

11.2 Ondersteunen initiatieven belangenbehartigers en betrokken vrijwilligers

Door aan te haken op jaarlijks terugkerende evenementen werken we aan een continue en regelmatig terugkerende bewustwording en aandacht voor Westlanders met een beperking. Afhankelijk van het initiatief vanuit de (belangen)organisaties uit het Westland ondersteunt de gemeente het organiseren van activiteiten op initiatief vanuit de belangenorganisaties, ervaringsdeskundigen, vrijwilligers en ondernemers die zich voor mensen met een beperking inzetten.

ⁱ ([Kamerbrief over contouren werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#))

Bijlage: overzicht nieuwe activiteiten gericht op inclusie

In onderstaand overzicht staat per hoofdstuk welke nieuwe activiteiten de gemeente Westland de komende vier jaar per leefgebied gaat ondernemen uit de lokale inclusie agenda. Wat we al doen en waar we aan werken daar blijven we mee doorgaan.

4. Onderwijs en Ontwikkeling

Doel	Activiteit
Toegankelijke schoolgebouwen voor leerlingen met een fysieke beperking, zodat zij in het Westland naar school kunnen.	Toepassen richtlijnen toegankelijkheid volgens het IHP 2018-2027.

5. Thuis en in de Buurt

Doel	Activiteit
Toegankelijk maken openbare ruimte alle dorpskernen / woonplaatsen	2x per jaar een schouw met het Platform Gehandicapten om de belangrijkste knelpunten te inventariseren
Toegankelijke nieuwbouw / (her)inrichting openbare ruimte	Bij nieuwbouw en (her)inrichting van de openbare ruimte betreft te gemeente vooraf het Platform Gehandicapten Westland en/of een contactpersoon van het Oogcafé bij de planvorming.
Toegankelijke speeltuinen	We onderzoeken in welke buurten kinderen t/m 14 jaar met een beperking wonen, om deze met prioriteit toegankelijk te maken.
Toegankelijke en veilige oversteekplaatsen voor inwoners met een visuele beperking in de eigen buurt	Op verzoek brengt de gemeente waar mogelijk kleine aanpassingen aan voor slechtzienden, zodat zij zelfstandig hun huis uit kunnen.
Behoud woonvoorzieningen nodig voor meerdere bewoners in een woongroep	Woonaanpassingen behouden totdat een nieuwe indicatie is verstrekt.

6. Werk en Inkomen

Doel	Activiteit
Jongeren met een verstandelijke beperking zitten zo kort mogelijk thuis na het afronden van school.	Begeleiding van onderwijs naar dagbesteding of werk.

7. Vervoer

Doel	Activiteit
Gehandicaptenparkeerplaatsen blijven vrij voor inwoners met een gehandicaptenparkeerkaart.	Communicatie en handhaven op parkeren op de gehandicaptenparkeerkaart zonder of met een geleende gehandicaptenparkeerkaart.

8. Welzijn, Gezondheid en Ondersteuning

Doel	Activiteit
Laagdrempelige aanvraag zorg en ondersteuning van de gemeente voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid	Het met inbreng vanuit de doelgroep verbeteren van de toegang en dienstverlening aan inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

10. Voorbeeldfunctie Gemeente Westland

Doel	Activiteit
De dienstverlening van de gemeente is toegankelijk voor inwoners met een beperking	Een training herkennen van en omgaan met inwoners met een beperking opnemen in het scholingsprogramma van medewerkers die in contact komen met inwoners.
Het goede voorbeeld geven en uitdragen dat iedereen mee kan doen. Inwoners en maatschappelijk partners te stimuleren om hierin het goede voorbeeld van de gemeente te volgen.	Met de belangenorganisaties maken we afspraken over het gezamenlijk communiceren van activiteiten uit de lokale inclusie agenda..